

"הקורונה עלולה לפגוע בתפקוד הלב ובדיקה פשוטה מסייעת באבחון חולים בסיכון גבוה"

מחקר ראשון מסוגו בעולם המזהה את הקשר בין קורונה לפגיעה בלב, מאפשר לזהות חולים בסיכון ולשפר את הטיפול בהם

ד"ר ישי סקלי ופרופ' יאן טופילסקי

ד"ר ישי סקלי ופרופ' יאן טופילסקי | צילום: מירי גטניו

כשקורונה פוגשת לב

מרכיב נוסף עמו התמודדנו בימי המגיפה הוא הטיפול בחולי הלב שאינם חולים בקורונה. מעבר לקושי של עבודה בצוותים מצומצמים, בשל הצורך לתמוך במחלקות הקורונה בכוח אדם רפואי וסיעודי, חוינו את השפעת המגיפה על חולי הלב שלא נדבקו בקורונה. חולים רבים בחרו לדחות מעקבי שגרה או להימנע מהגעה לחדר המיון בעת שסבלו מתסמינים מראיגים, בשל החשש להדבקה בין כור תלי בית החולים. תופעה זו, שאפיינה בעיקר את חורשיה הראשונים של המגיפה, גבתה מחיר כבד מחולים רבים בשל איחור באבחנה או בטיפול במי צבים רפואיים קריטיים.

כדי לחקור את השפעותיה של המחלה על תפקוד הלב, יזמנו, לצד ד"ר יעל ליכטה, מנהלת מחלקת טיפול נמרץ פנימי, ביצוע של בדיקות אקו לב בחולי הקורונה שאושפזו בבית החולים. בדיקה זו מספקת מידע על גודלם ותפקודם של חללי הלב השונים, מסתמיו והקרוב המקיף אותו, וניתן ללמוד ממנה גם על מאזן הנוזלים בגופו של החולה. מידע זה יכול לסייע בקבלת החלטות טיפוליות בזמן אמת, בייחוד בחולים במצב קשה או קריטי. פרסמנו את ממצאי הבדיקות של 100 החולים הראשונים שאושפזו בבית החולים, בירחון המוביל CIRCULATION. הראינו כי עיקר הפגיעה בשריר הלב מתרחשת דווקא בחדרו הימני, ממצא שהפתיע רבים, אשר ציפו שעליית אנזימי הטרופונין שאובחנה בבדיקות מעבדה, תנבע מפגיעה בחדר השמאלי, הדומיננטי והשרירי מבין שני חדרי הלב. חדר ימין מנקו דם מכלל הגוף ומזרים אותו לריאות לצורך העשרה בחמצן ופליטת פחמן דו חמצני, בט"ר זה ישוב לצידו השמאלי של הלב ומשם לרק" מות הגוף, וחוזר חלילה. ממצאי המחקר חזקו את ההשערה שעיקר הפגיעה בשריר הלב היא תוצאה ישירה של הפגיעה הריאתית הקשה (הן ברקמת הריאה והן בכלי הדם הריאתיים), שכן החדר הימני נאלץ לעבוד מול ריאה חולה בעלת תנגודת גבוהה. לממצא זה יכולה להיות השפעה על אופן הטיפול העתידי בחולים אלו.

מביטים אל הריאה

מחלת הקורונה היא בראש ובראשונה מחלה הפוגעת במערכת הנשימה, ולכן שולבו בבדיקות אולטרה סאונד ריאות בבדיקות האקו-לב של כלל

וריה, דכאון וחרדה החלו להופיע בספרות המדעית. במקביל, התפרסמו מספר מאמרים המדווחים על ממצאים פתולוגיים בבדיקות תהודה מגנטית (MRI) של הלב במחלימים מהמחלה. מחקרים אלו מספקים מידע מצומצם בלבד על תפקוד שריר הלב עצמו, ואינם מספקים מידע על תפקודו בזמן מאמץ (שכן בדיקות אלו מבוצעות במנוחה מלאה).

בימים אלו אנו חוקרים את מקור התסמינים השכיחים שצוינו כאן. במחקר זה, מחלימי קורונה עוברים תשאול רפואי מקיף, בדיקה גופנית, בדיקת אולטרה סאונד ריאות ואקו לב ובדיקת מאמץ לב-ריאה משולבת הבודקת בין היתר את תצורת החמצן של הנבדקים. בדיקות מקיפות אלו יאפי שרו לבחון האם קיימת מגבלה אובייקטיבית אצל המחלימים, ואם כן, מהו מקורה – פגיעה בלב, במערכת הנשימה, בשרירי הגוף או בירידה "טבעית" בכוח הגופני לאחר מחלה. למחקר זה חשיבות גבוהה לאור כמות מחלימים ברחבי העולם והעומס הצפוי על המערכת הרפואית, כתוצאה מהימשכות תסמינים לאחר ההחלמה.

ד"ר ישי סקלי הוא רופא בכיר במערך הקרדיולוגי במרכז הרפואי איכילוב - ת"א
פרופ' יאן טופילסקי הוא מנהל היחידה לקרדיולוגיה לא פולשנית ומנהל האשפוז במערך הקרדיולוגי במרכז הרפואי איכילוב - ת"א